

SÖDERBYBLADET

Nr 1 Årgång 7 Januari 2007

ISSN 1459-8493

Utgivare: Södra Vallgrund byaråd rf

Studiecirkeln

i arkivarbete börjar måndagen den 22 januari kl. 18.00 i Sommaröhallens café.

Alla som är intresserade är välkomna.

Denna studiecirkel som är den 5:e i ordningen, omfattar då 10 måndagskvällar framöver.

MARTHAFÖRENINGEN

Årsmöte den 7.2.2007 kl 14.30 i skolan.

Stadseenliga ärenden. Välkommen!

Styrelsen

SANNES KLIPPHÖRNA

Susanne Rönn, 050 – 5415714

Öppet:

- Månd, onsd, torsd. kl 12 – 19
- Tisd, fred. kl 9 – 16

SMÅBÅTSFARLEDER

Sjökortet för småbåtsfarleder över Replot – Björkö – Vallgrund – Klobbskat finns till försäljning hos Ole Rönn, 3527775, eller Nils-Erik Westerlund, 3527634. Pris 40 euro.

Stöd farledsverksamheten genom att köpa sjökortet önskar

Södra Vallgrund Båtklubb

FISKEKORTSAVGIFTER

för tiden 1.1 – 31.12.2007

Bofasta och mantalsägare (fiske med kastspö ingår) 7 euro

Utomstående, kastspö utan länskort

9 euro

Utomstående, 5 st. nät

12 euro

Dagkort, kastspö eller 3 st. nät

3 euro

Avgiften kan erläggas vid Södra Vallgrund Handelslag

God fiskelycka önskar

Vallgrund Fiskargille r.f.

KÖPKVITTON

från Södra Vallgrund Handelslag, skall senast den 31 januari lämnas in, färdigt ihopräknade.

ANTIKVARIAT – SOMMARÖHALLEN

Under perioden sommaren 2006 och julen 2006 har från Antikvariatet sålts 451 böcker för 960,50. En del av böckerna har skänkts till Byrådet men största delen har sålts med 22 % provision.

Slutsumman som tillfallit Byrådet är 416 euro.

Den summan föreslås tillfalla Understödsföreningen vid skolan att användas för elevernas rekreation.

Börje Anderson

Pensionärsklubben

Årsmöte i församlingshemmet torsdagen den 25 januari kl. 13-00

NYA STORSKIFTET I SÖDRA WALLGRUND

Rårna hade vid första storskiftet i Södra Wallgrund icke blivit rörlagda. Osäkerhet hade under 1800-talet uppstått om rätta rår. Någon i Södra Wallgrund utverkade hos Guvernören 1875 förordnande för en lantmätare att förrätta ny rågång och att rörlägga rårna. Lantmätaren Herman Barcker förordnades därtill. Den 23 juli 1877 vidtog han med detta arbete och fortsatte därmed två månader. Han fann därunder så väsentliga fel i kartverket att det skulle kräva mycket arbete och lång tid att rätta dessa och sedan utföra rörläggningen. Då han dessutom såg att flera skiften hade lämnats samfällt och att större antal skiften fanns på hemmanen än vad författningarna medgavo så avbröt han arbetet och anmälde till guvernören att en ordentlig ägoreglering behövdes i Södra Wallgrund. Men trots att byamännen allmänt motsade detta gav senaten utslag den 20 juni 1879 att tillåta en fullständig, på mätning grundad reglering av byalagets ägor.

Herman Barcker i Kaskö förordnades att utföra detta arbete. Han vidtog därmed den 5 juli 1880 och fortsatte till 1887. Efter det Barcker blev förordnad till länslantmätare i Åbo- och Björneborgs län, förordnades vice lantmätaren August Ölander 1895 att fortsätta detta arbete. När Ölander vidtog därmed, enades byamännen om att även alla uppländningar skulle skiftas i samband med regleringen. A. J. Östergård och övriga byamän utverkade hos Guvernören förordnande för detta arbete.

Ölander påbörjade detta arbete den 8 april 1895.

Bla. utbröts allmänna platser, ett tunnland till blivande folkskoltomt och den tomt där barnskolan stod samt 14 båtplatser för upplag av fiskredskap.

Även föreslogs lämpliga platser för hemmans utflyttningar, men byamännen gingo icke med därpå och uppskötts tills lantmäterinspektören P. J. Rinkinen skulle komma till byn. Efter Rinkinens ankomst upptogs frågan ytterligare. Men sakägarna ville icke ingå på några utflyttningar.

Trots detta enhälliga och bestämda motstånd komma flera utflyttningar att företagas, t.ex. till Sommarösund av A. J. Östergård, till östra kanten av Sjörosäng av Backas hemman (Erik

Nyback) och västerut till skogskanten av ett av Stöms hemman.

Lantmätaren utarbetade i sitt hem i Laihela under våren 1895 förslagsskiftet. I slutet av maj godkände sakägarna förslagsskiftet.

När placeringen av skiftena verkställdes, uttalade åtta bönder på Backas, Gammelgård och Stolpe missnöje med att de mistat sin förra hävd på en del ställen. De vägrade nu underskriva protokollet, fastän de tidigare godkände förslagsskiftet. Tvisten måste behandlas både av ägodelningsrätten och av senaten.

Regleringen blev av senaten, den 3 maj 1899 till alla delar fastställd.

Storskiftesregleringen slutfördes den 9 juli 1900 och kostade 3129 mark.

Den 4 sept 1900 intygades i länsstyrelsen i Vasas att vidare besvär icke anförts över storskiftesregleringen i Södra Wallgrund.

Vasa 1977, Frans Westergård

EN HANTVERKARDAG I SOMMARÖHALLEN

Vid genomgång av Sommaröhallens gamla papper och handlingar hittade jag denna, min egen beskrivning av en hantverkardag i Sommaröhallen. Året är 1999, sista året jag hade ansvaret för driften vid Sommaröhallen.

Bertha sitter på bänken utanför Sommaröhallen tillsammans med sin kusin Johanna som är hemma på semester från Sverige. Det är mitt på dagen och Sommaröhallen skall just öppna.

-För att hinna få av Julianas smörkrans och Ullas svartbröd måste man vara ute i god tid. Vi skall ha gäster i kväll, säger Bertha när jag kommer cyklande för att låsa upp dörren.

Johanna hade också hört att fotodokumentationsgruppen hade hittat ett gammalt fotografi av hennes farfar som var lots på Norrskär i början på 1900-talet. Dessutom var hon ute efter en lämplig present åt sin kompis som skulle fylla jämna år på sensommaren.

Leif-Christian kommer på sin mountain-bike. Han har åkt via banken med gårdagens dagskassa. Eftersom han redan hunnit arbeta ett par veckor har han hunnit bli varm i kläderna. Han vet vad som skall göras, tänder lampor, hänger upp "öppen/auki-skylden", bär ut bord och stolar och gör sig klar att betjäna kunderna. Leif-Christian

som går i gymnasiet, är glad att han fick sommarjobb i byn.

Bertha hinner få sin smörkrans och sitt svartbröd. Hon passar dessutom på att handla både siksallad, tändstickshållare åt dottern samt ett kasunljus designat och tillverkat av Lars-Ola.

Johanna som inte besökt Sommaröhallen sedan i fjol, känner inte riktigt igen sig. Vitlaserad träpanel på väggarna är nytt för sommaren. Det gör hallen ljus och det känns ombonat. Regina som är den hantverkare som är i tur att hjälpa Leif-Christian med försäljningen, upplyser Johanna om att byborna lagt ner drygt 1000 talkotimmar på att förbättra trivseln i Sommaröhallen. Till hösten skall golvet förnyas, isoleras och få träbeläggning.

Efter att Johanna lyssnat på Regina hittar hon fram till fotoutställningen och blir mäkta stolta när hon ser fotografiet av sin farfar hänga på väggen bland många andra fotografier som fotodokumentationsgruppen hängt upp. Att köpa som födelsedagspresent väljer Johanna mellan en korg i näver, en keramikvas eller ett fårskinn. Till slut väljer hon en trasmatta med en färgkombination hon inte kunde motstå.

Birger, direktör för Handelslaget på andra sidan vägen, kommer in, fyller glass i frysen godis och kaffe i hyllorna, mjölk, smör och lemonad i kylskåpet.

Desiré, från Vistan, kontrollerar att det finns tillräckligt med bivaxljus i sin hylla. Blir glad när åtgången varit stor, fyller på allt hon tillverkat de senaste dagarna.

Helge sitter i närheten av kassan och flätar en pärtkorg. I dag är det hans tur att visa sitt hantverkskunnande. I morgon är det Arvid som visar hur man gör spegelknappar till folkdräkter.

Hans, som är släktforskare, har släpat dit sin dator och hjälper folk att hitta sina släktingar.

Folke, med åkerbärssylt och konfekt på tillverkningsprogrammet, fyller en skål med smakprov. Sigbritt ger smakprov på sina fiskinläggningar.

De som har tid dröjer sig kvar och pratar bort en stund. Här får man reda på det mesta. Varför siken inte går till, eller var man får tag på en murare samt om Stina fått en pojke eller flicka.

Birger och Börje slänger några ord med varandra och drar sig till minnes när det hela började för 8 år sedan. Tänk så många möten, bekymmer och glädjemen vi haft sedan dess. Och så många nya vänner och bekanta vi fått. Vi glider lätt in

på framtiden och utbyggnad med brandsäkert arkiv, socialutrymmen samt kaffeservering.

En buss med pensionärer från Karleby stannar framför Sommaröhallen. Den är väntad. Innan någon hinner stiga ur, kliver Börje in, hälsar välkommen samt ger en kort presentation av sig själv, Sommaröhallen samt byn. Passagerarna känner sig välkomna, strömmar ur bussen, in i Sommaröhallen. De har inspirerats att handla både åt sig själva samt en present åt någon bekant. Leif-Christian får riva prislappar av både kanelbullar, rågbröd, siksallad, örtsalvor, hembygdsbok, virkad duk, tovad boll, och mycket annat. Guiden och chauffören får varsin liten present till minne och som tack för att de ville besöka oss.

Börje

NYTT ÅR !

Om det nya året blir gott eller något annat återstår att se?

De sa nyss i radion att sannolikheten för att år 2007 blir varmare än 2006 är 60 %. De första dagarna av året tyder åtminstone på hög medeltemperatur. Samtidigt kunde man i Hbl läsa att för exakt 20 år sedan sattes nya köldrekord i Sverige. Den globala uppvärmningen tycks ha gott fort. Skönt på kort sikt, men en katastrof i ett lite längre perspektiv.

En vandring genom trädgården, visar att vissa växter, både ogräs och nyttoväxter, redan börjat gro och växa.

Några dagar in på det nya året kunde Sylvia Öist plocka blommande gullvivor i sin trädgård. Eller vad sägs om att kunna ta ett dopp i havet på julafton. Det gjorde Sara och Jenny Lund vid Bullerås simstrand. Nyfikna och imponerade åskådare kunde bevittna händelsen. Allt enligt systrarnas nätblogg eller offentliga dagbok. Läs den på adressen www.bloggen.fi/jennysara.

En stor händelse detta år, enligt en kommentar i radion, är att ordningen kommer att återställas genom att Finlands bidrag som vanligt blir sist i melodifestivalen. Skönt, då slipper vi skämmas över att en dålig låt med dåliga artister kunde vinna.

Finland är ofta bra på dåliga saker. Vi toppar kaffedrickarlistan, ligger högt upp vad gäller självmordsstatistik. Är vi inte bra på att dricka brännvin också?

Apropå brännvin, kan en sunt tänkande människa förstå sig på statens taktik. Samtidigt som de vill ha in skattepengar, önskas att vi håller tillbaka konsumtionen för att vi inte skall göra oss sjuka och begå brott. För att locka till köp placeras alkobutikerna i stadens centrum och nära stora varuhus där det garanterat rör sig mycket människor.

Nej, gör tillgängligheten svårare. Placera Alko i Panike eller varför inte på Köklot. Så hinner de släcka törsten med vatten innan de hunnit fram.

Stat och kommun talar om en levande landsbygd. Senaste draget i motsatt riktning är att Veikkaus oy (staten) drar bort lottförsäljningen från Söderbys Handlin från och med utgången av januari. Det är ju en sak, men samtidigt installeras lottkontrollapparater vid varje kassa i varuhusen i stan. Tala om att locka folk från landsbygden till stan. Inte för att man åker till stan för en lott, men syftet är tydligt.

Tyvärr är det ju så att det är vi som låter oss manipuleras. Med små steg i gången försöker man få oss att inte märka något. Tänk om vi, alla kunder, som bor runt en stad, skulle åtminstone under ett par veckors tid endast handla i vår närbutik. Det skulle bli panik i varuhusen. Aktieägarna skulle böna och be: "Kom till oss med era pengar - handla inte i er egen butik." Antingen styr vi konsumenter utvecklingen eller så låter vi oss manipuleras.

Ett riksdagsval skall vi få uppleva detta år. Vi skall rösta fram de personer som skall bestämma över oss. Låter nästan ruskigt. Finns det en sådan person? Vågar vi överlåta ett sådant ansvar åt någon? Finns det någon så klok?

När vi tittar i media på uppställda kandidater finns det en person som nu sitter i kommunfullmäktige, men som med mycket prat och stor valbudget, med våld, tänker ta sig in i riksdagen. För ca. 15 år sedan, när vår skola var i vågskålen, röstade personen i fråga för att vår skola skulle dras in. Han tänkte fel! I en fråga som var liten för hela landet men som var en stor och viktig fråga för den lilla människan tyckte han att skolan i Södra Vallgrund skulle dras in. Man kan knappast anta att han kan tänka rätt i stora frågor som berör den lilla människan i hela landet.

Glöm inte att motionera regelbundet! Ät gott och nyttigt! Försök göra dig själv eller en annan människa glad varje dag!

Till slut ett litet tips. Posten i Finland har gett ut en miniatyrmodell av den osänkbara buss med vilken man på 50-talet körde över isen mellan Alskat och Replot. Kallades vattenbussen och var av märket Bedford. Miniaturen är i skala 1:76 och frampå bussen står det Vasa – Björkö. Tänk att Posten har kunnat skriva Vasa med ett a. Modellen kostar 17,90 och kan bara beställas från frimärkscentralen. Man vet aldrig, som samlarobjekt kan den bli värdefull i framtiden.

Börje

NYA VÄGSKYLTA

För cirka ett år sedan kunde vi i Vasabladet läsa om skärgårdsbyar som skulle få egna skyltar vid vägkanten. Vi är ju inte småpetiga men visst tittade man efter om Norra och Södra Vallgrund fanns med på listan över byar som blivit tilldelade egna skyltar.

Men nej! Brändövik, Panike och Vistan fanns med på listan, inga fler byar. Vi får tydligen nöja oss med en gemensam skylt, Vallgrund, för de båda byarna.

Som tur är finns det driftigt folk i båda byarna som satt upp egna skyltar. Både kommunen och vägverket måste vara väldigt imponerade och avundsjuka på våra fantasifulla byskyltar eftersom de inte tyckte vi behövde vara med vid den högtidliga utdelningen av skyltar.

Börje

VISDOMSORD

Du möter många människor i ditt liv,
Men det är endast riktiga vänner som lämnar spår i
ditt hjärta.

För att kunna hantera dig själv, använd huvudet.
För att kunna hantera andra, använd ditt hjärta.

SÖDERBYBLADET

Redaktör: Börje Anderson
Lotsvägen 2, 65930 Södra Vallgrund
Tel. 06-3527758, GSM 050-5917958
E-post: borje.anderson@netikka.fi

Redaktionssekreterare: Hans Söderlund
Sommarösvägen 442A
65930 Södra Vallgrund, tel. 06-3527586

Nästa blad, nr 2 utkommer omkring vecka 8 år
2007.